

Det kongelige justis- og beredskapsdepartementet
Det kongelige helse- og omsorgsdepartementet
Det kongelige arbeids- og sosialdepartementet
Det kongelige kulturdepartementet
Det kongelige kunnskapsdepartementet
Det kongelige barne- og familiedepartementet

Alle kommuner og fylkeskommuner

Deres ref

Vår ref

Dato

20/2391-

02. juli 2020

Oppfordring til samarbeid om sårbare barn og unge

Covid-19-pandemien og smitteverntiltakene som ble vedtatt 12. mars, førte til endringer i mange barns og unges liv. Endringene kan særlig ha påvirket sårbare barn og unge. Regjeringen har satt ned en koordineringsgruppe på direktoratsnivå for å sikre at sårbare barn og unge blir ivaretatt og at det eksisterer et helhetlig kunnskapsgrunnlag for konsekvensene av pandemien, og iverksatte smitteverntiltak for denne gruppen. Gruppen har til nå levert statusrapporter ca. hver 14. dag om hvordan sårbare barn og unge følges opp og kommet med forslag til oppfølgingstiltak. Gruppen har dialog med blant andre Barneombudet og representanter for frivilligheten i arbeidet. Rapportene fra gruppen har vært og vil være en del av vårt beslutningsgrunnlag for videre tiltak, også etter pandemien.

I revidert nasjonalbudsjett for 2020 er det satt av 400 mill. kroner til tiltak for sårbare barn og unge. Pengene skal bidra til at sårbare barn og unge får hjelp til å ta igjen tapt progresjon på skolen, forebygge vold og overgrep, gjøre helsestasjons- og skolehelsetjenestene mer tilgjengelige og styrke tilbudet om avlastningstiltak og aktivitetstiltak for barn og unge med store behov. Pengene skal også bidra til at organisasjoner kan gjennomføre ferie- og fritidstilbud under gjeldende smittevernregler.

Smitterisikoen er nå lav, men dette kan endres. Uansett om det blir en økning i smitterisikoen, er det viktig at det ikke praktiseres strengere smitteverntiltak enn det som er anbefalt av smittevernmyndighetene. Det er viktig at tjenestene gjør en risikovurdering og vurdering av konsekvenser for barn og unge, dersom det innføres smitteverntiltak som går lengre enn offentlige råd. Vi må ikke komme i en situasjon hvor barn og unge ikke får den hjelpen og oppfølgingen de har krav på.

Det som er særlig viktig nå som tjenestene har åpnet opp igjen, er at alle som jobber med barn og unge er ekstra oppmerksomme på hvordan hver enkelt har hatt det og har det. Det er viktig at alle blir sett og at alle får det tilbudet de trenger fra tjenestene, både enkeltvis, men også samordnet. Dessverre er det nok slik at det vil kunne være flere barn og unge enn før pandemien som trenger ekstra hjelp fremover.

Vi benytter derfor anledningen til å minne om den enkelte ansattes ansvar for selv å melde eventuell bekymring for et barn til barnevernet. Interne rutiner, for eksempel på skoler eller i barnehager, skal ikke være til hinder for at den enkelte gis anledning til å melde fra om slik bekymring.

Også før pandemien traff Norge har regjeringen hatt som mål at barn og unge som trenger hjelp skal få det så tidlig som mulig, slik at utfordringene deres ikke blir større og barna raskt får den hjelpen de trenger. Mange utfordringer er så komplekse at de ikke kan løses hver for seg, eller én av gangen. En god løsning betinger i slike tilfeller at vi får til en tidlig og samordnet innsats fra ulike sektorer, forvaltningsnivåer, tjenester og profesjoner.

For å kunne bevare vårt velferdssystem, må alle som har mulighet til det gis anledning til å delta i arbeidslivet. Mange av dem som står utenfor samfunnet i dag, eller sliter med å få ønsket kontinuitet i sine arbeidsforhold, mangler utdanning. En fellesnevner er ofte at de ikke har gjennomført videregående opplæring. Fra statens side må vi sørge for de riktige virkemidlene, slik at hver enkelt får utnyttet sine ressurser på en best mulig måte helt fra starten av livet. Kommunene og fylkeskommune må legge til rette for at tjenestene kan jobbe godt sammen om et helhetlig og tilpasset tilbud til den enkelte.

Vi har mange gode tjenestetilbud og dyktige fagfolk i alle velferdssektorene i kommuner og fylkeskommuner. Disse gjør sitt hver dag for at barn og unge i Norge skal ha en god oppvekst. Allikevel er det for mange som ikke får den hjelpen de har behov for eller krav på. Dette kan skyldes flere forhold, blant annet kan samarbeid mellom tjenester som barnehage, skole, helse, arbeids- og velferdsforvaltningen, barnevern, politi og andre kommunale, fylkeskommunale og statlige tjenester være en utfordring. Regjeringen har derfor satt i gang flere arbeider for å legge bedre til rette for samarbeid og samordning mellom tjenestene når dette er nødvendig for at barn og unge skal få tilrettelagt og god hjelp.

Et eksempel er 0-24-samarbeidet. Gjennom dette samarbeidet jobber vi blant annet med å skape et felles kunnskapsgrunnlag og utfordringsbilde, og å samordne de statlige virkemidlene i velferdssektorene. Som en del av dette samarbeidet er det for eksempel fra i år satt i gang et forsøk med programfinansiering av tilskuddsordninger. Hensikten er at det skal bli lettere for kommunene å søke om midler til tiltak de ser behov for lokalt, og som involverer flere sektorer. Forsøket skal gå ut 2022 og omfatter deler av fem tilskuddsordninger som ligger under fire departementer, og 12 kommuner deltar i forsøket. Mer informasjon om 0-24-samarbeidet kan dere finne på: <https://0-24-samarbeidet.no/>.

De aller fleste velferdstjenester har i dag mulighet og/eller plikt til å samarbeide med andre tjenester. Vi ønsker å gjøre plikten til samarbeid enda tydeligere, samtidig som vi ønsker å bidra til at det blir enklere å samordne samarbeidet. Vi har nylig sendt på høring forslag til endringer i sektorregelverkene for å legge bedre til rette for at barn og unge skal kunne få et tilpasset og helhetlig tjenestetilbud. Forslagene innebærer en rekke endringer i dagens regelverk og vi oppfordrer dere alle til å komme med innspill innen høringsfristen 1. november 2020.

Evalueringen av straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging kom i 2019, og viser at mange ungdommer får god hjelp til å slutte med kriminalitet. Samtidig viser evalueringen at det flere steder er vanskelig å få i stand virksomme tiltak for ungdommene. Da de nye straffereaksjonene ble besluttet vedtatt, var det en uttalt forutsetning at alle gode krefter lokalt trekker sammen. Dette er nødvendig for å lykkes, og krever godt samspill mellom aktørene i straffesakskjeden og øvrige statlige og kommunale tjenesteytere. Tiltakene i ungdomsplanen gjennomføres lokalt ved hjelp av kommunale tjenesteutøvere som skole og barnevernstjeneste, men også ved statlige og regionale aktører som spesialisthelsetjenesten og videregående skole.

Deltakelse er grunnleggende for en god oppvekst i Norge. Gjennom deltakelse i barnehage, skole, skolefritidsordninger og fritidsaktiviteter utvikler barna kunnskap og ferdigheter som vil være nyttig senere i livet. Frivillige organisasjoner innen idrett, kunst og kultur tilbyr viktige fritidsaktiviteter for barn og unge, og er arenaer for fysisk, kulturell og sosial kapital. Deltakelse i organisasjonsliv er ulikt fordelt, og henger sammen med grad av utdanning, inntekt og yrkesdeltakelse.

For at alle barn og unge skal få mulighet til å delta i fritidsaktiviteter kreves samordning av tjenester og tilbud. I 2016 signerte regjeringen, KS og en rekke frivillige organisasjoner Fritidserklæringen som slår fast at alle barn skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst en fritidsaktivitet sammen med andre, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon. Det finnes ulike grep en kommune, i samarbeid med frivilligheten, kan ta for å inkludere flere barn og unge i fritidsaktiviteter, se Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) som er sekretariat for arbeidet med Fritidserklæringen.

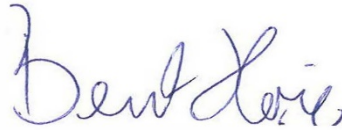
Regjeringen har satt av 60 mill. kroner til forsøk med fritidskortordninger i 2020. Kommunene i forsøket skal prøve ut fritidskortordninger som skal dekke utgifter til faste, organiserte fritidsaktiviteter for barn i alderen 6 til fylte 18 år. Målet med fritidskortordningen er å gi flere barn og unge mulighet til å delta i jevnlig fritidsaktiviteter sammen med andre barn og unge. Vi er glad for at kommuner viser stort engasjement for fritidskortordningen, og hele 193 kommuner har søkt om å bli forsøkskommune til høsten.

Vi oppfordrer til godt samarbeid på alle nivåer i forvaltningen, mellom sektorer og tjenester slik at vi sammen kan gi alle barn og unge den støtten og hjelpen de har behov for.

Med hilsen

Monica Mæland
Justis- og beredskapsminister

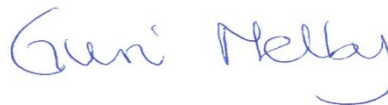
Bent Høie
Helse- og omsorgsminister

Torbjørn Røe Isaksen
Arbeids- og sosialminister

Abid Q. Raja
Kultur- og likestillingsminister

Guri Melby
Kunnskaps- og
integreringsminister

Ida Lindtveit Røse
Barne- og familieminister
(konst.)